

Број 04-34/15

Датум 01.03.2021

**ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКОГ
УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА**

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Име кандидата

Рајко Д. Блажић

Уметничка област

Примењене уметности и дизајн

Име ментора

Горан Чпајак

Назив уметничког пројекта

„Вајарски бетони – нова естетика у меморијалној
скулптури“ - Изложба скулптура

Комисија за писање извештаја

1. Горан Чпајак, ред. проф. ФПУ у Београду
2. др ум. Јулијана Протић, доц. ФПУ у Београду
3. др ум. Љубица Кнежевић, ванр. проф, ФПУ у Београду
4. мр Милка Вујовић, ред. проф. ФПУ у Београду
5. мр Миодраг Млађовић, ред. проф. ФЛУ у Београду

Датум седнице Наставно уметничко
научног већа на којој је именована
Комисија

Наставно-уметничко-научно
веће Факултета примењених уметности у Београду,
на седници одржаној 11.12.2020.

Број одлуке о именовању Комисије

бр. 03-13/118-VI/7

2. Биографија кандидата

Име презиме	Рајко Блажић
Место и датум рођења	Чачак, 30.01.1967.
Адреса	Душана Вукасовића 9
Телефон	0638270037
E-mail адреса	rajkoblazic@gmail.com

Рајко Д. Блажић, рођен 1967. године у Чачку, Република Србија, где је завршио основну и средњу школу. Од 1986. до 1992. године студирао на Филозофском факултету у Београду (одељење за Археологију). Дипломирао је на ФЛУ Цетиње, Република Црна Гора, на одсеку за Вајање, у класи проф. Павла Пејовића, 1998. Године.

Од 1.06.1996. до 31.12.1998., упоредо са студијама на ФЛУ, користио је специјалистичку стипендију за материјал камен, компаније „Manigo-Co.“, до сада највишу додељену неповратну стипендију у свету. Користећи ову стипендију упознао је практичан рад у свим врстама камена (радионички рад, вајарски рад, транспорт, монтажу, рестаурацију, заштиту, машинску обраду и др.). На Високој школи – Академији СПЦ за уметности и конзервацију ради од академске 2000/2001. године, када је на њој основао Наставни предмет Вајање и покренуо систематско изучавање треће димензије, као и рад у вајарским материјалима. Сада ради у статусу редовног професора Вајарства. Од 2005. године лично у ауторским пројектима, а касније и на Академији СПЦ истражује технолошке могућности и примену декоративно - вајарског материјала који је произашао на основу искуства рада у камену – Вајарских бетона.

- 2001. – 2003. Обновио је, после неколико стотина година, грбно место Светог Саве. Ментор је израде каменог ћивота Светог Кр. Владислава у манастиру Милешеви, 13 век.

- 2005. Урадио је стубове у Вајарским бетонима први пут у историји уметности српске цркве, у манастиру Лешје, код Параћина

- 2006. Аутор је каменог грбног места – ћивота у полудрагом камену Св. Патријарха Максима у Пећкој Патријаршији, 16 век

- 2008. Објавио је Практикум : „Методологија рада у вајарским материјалима“, Академија СПЦ

- 2009. ушао у финале такмичења Министарства за науку и технолошки развој Републике Србије за „Најбољу технолошку иновацију“ у категорији: Материјали (од 289 иновативних тимова, ушао у десет најбољих и освојио регионалну награду)

- 2010 – 2012. године је реализовао вајарске радове на цркви Свете Петке, на пет језера у Бијељини, Босна и Херцеговина, Република Српска, у Вајарским бетонима

- 2013. године урадио је, у сарадњи са проф. др Предрагом Ристићем, архитектом, електронски каталог: „Типологија крсних знамења српском народу 1“

- 2014. „Изложба“, Мала галерија, САНУ, Београд
- 2014. године урадио је, у сарадњи са проф. др Предрагом Ристићем, архитектором, каталог: „Типологија крских знамења српском народу 2“
- 2014. Индустијски патент „Славарник“
- 2014. Учествовање са иновацијом – патентом „Славарник“ на такмичењу за „Најбољу технолошку иновацију у 2014 години“ у организацији Министарства за науку и технолошки развој Републике Србије, у категорији Реализоване иновације
- 2015. Монографија „Вајарски бетони“, Академија СПЦ
- 2015. Документарни филм о обнови гроба Светог Саве, „Записи једног вајара“ (режија и сценарио, доступан за гледање на сајту www.slavarnik.com)
- 2017. Прво спомен обележје „Српској мајци“ у Бијељини, Босна и Херцеговина, Република Српска (камен)
- 2017. „Типологија крских знамења српском народу 3“, коауторство са проф. др Предрагом Ристићем
- 2017. Осмислио је Вајарски одсек и Специјалистичке студије на Слобомир II Универзитету у Бијељини, Босна и Херцеговина, Република Српска
- 2019. Изабран за редовног професора на предмету Вајање, Висока школа – Академија за уметности и конзервацију СПЦ

3. Детаљна анализа уметничког пројекта кандидата

Докторски уметнички пројекат „Вајарски бетони – нова естетика у меморијалној скулптури“ односи се на посебне поступке, технологију, технике и изведене скулптуре у бетону и истраживање и примену специфичног материјала – Вајарских бетона у области примењене скулптуре, посебно монументалној и меморијалној. Предмет рада овог докторског уметничког пројекта су две монументалне скулптуре и један монументални објекат - спомен обележје. Скулптуре су посвећене антихеројима историје и данашњег „Друштва спектакла“, Џулијану Асанжу и Вуку Бранковићу, под тематском и жанровском одредницом споменичког ексцеса. То су скулптуре „Слободни валови“ – бетонска временска диверзија и „Илузија акције – Вук Бранковић као појам и интуиција?“. Спомен обележје „Ћеле кула“ је посвећено пострадалима у Јасеновцу и свим невиним жртвама Другог светског рата и биће реализовано у Градском парку у Бијељини, Босна и Херцеговина, Република Српска.

Докторски уметнички пројекат „Вајарски бетони – нова естетика у меморијалној скулптури“ се састоји из два дела, практичног и писаног. У оба дела, у форми изведених скулптура, тј. изложбе, и у теоријском дискурсу, кандидат је уобличио истраживање савременог и вишенаменског материјала – бетона, брзину израде и употребно разнородну применљивост у изради скулптура и вајаној декорацији ентеријера и екстеријера. Петнаестогодишња емпиријска и теоријска истраживања донела су значајне и оригиналне резултате у материјалу који је кандидат назвао „Вајарски бетон“. Истраживања су рађена кроз сопствене пројекте, али и једним делом, у почетку,

и кроз наставни процес на Академији СПЦ од 2005 – 2008. године.

Докторски уметнички пројекат се заснива на неколико теза које се односе на постојање нових вредности и квалитета материјала (Вајарског бетона) и поступака примене. У писаном, теоријском делу докторског уметничког пројекта, кандидат је објаснио појам, историјат и примену бетона кроз различите историјске периоде, затим, употребу бетона илустровањем различитих пракси и искустава у модерној архитектури и поетику и естетику признатих светских архитеката и значајних уметника. Један део теоријског промишљања везан је за личне, истраживачке, а достигнуте резултате кандидата.

У овом теоријском делу, кандидат Блажић је детаљно је приказао опште технолошке карактеристике и својства бетона и представио низове експерименталних поступака са постојаном реализацијом и различите примене (ликовних и естетских могућности) употребе Вајарских бетона у дизајну простора, ширим областима архитектонских целина, слободној скулптури у простору и областима рестаурације и конзервације. Систематизовао је све аспекте употребе бетона преко уметничких поступака, стваралачких идеја и личног ликовног израза (примери декоративних и вертикалних површина спољних и унутрашњих зидова у различитим позицијама и архитектонским целинама праћени су приказом релевантних резултата испитивања материјала). Кандидат је разматрао, и на теоријском и на практичном плану, традицију меморијалне скулптуре у бетону, показујући могућности примене бетона у личном слободном уметничком изразу у изради монументалне, меморијалне и трајне скулптуре у простору.

Методолошки оквир докторског уметничког пројекта се односи на историјски, нормативни, затим експериментални метод базиран на контролисаном посматрању предмета са довољним бројем експеримената, на анализу, синтезу, апстракцију и конкретизацију, индукцију и специјализацију.

4. Оцена остварених резултата

Истраживања спроведена у докторском уметничком пројекту „Вајарски бетони – нова естетика у меморијалној скулптури“ су у остварена у дефинисању постигнутих резултата рада у материјалу – бетону и бетонским смешама, дефинисању неколико нових поступака и техника обраде бетона и доказивању њихове примене, представљањем многобројних могућности рада у бетону везаних за уређење ентеријера и екстеријера (монументални рељефи, облагања, декорација вертикалних спољашњих или унутрашњих зидова, предмети за свакодневно коришћење) и у области рестаурације и конзервације. Уз одговарајуће лабораторијско испитивање материјала за нове поступке, кандидат Блажић је представио релевантне резултате својства материјала. Испитивања Вајарских бетона су спроведена у Институту за путеве у Београду и у Централној лабораторији за испитивање материјала у Београду. Објекат на коме је доказана практична примена Вајарских бетона у ентеријеру и екстеријеру је манастир Свете Петке у Бијељини, Република Српска. Резултати примене бетона, сам рад и фотографије су аутентични и ауторски. Најважнији резултат, који се односи на тему докторског пројекта, је освајање уметничке слободе изражавања у трајном материјалу, коришћењем бетонских смеша различитих боја, текстура и

агрегата у слободној, монументалној, скулптури у простору. Кандидат је истраживао и показао потенцијал материјала – бетона и могућност да се надаље користи као престижан декоративни, уметнички и вајарски материјал који у многим сегментима превазилази камен, осим трајности, чак и у лепоти и изражајности. У личном уметничком изразу то је изразио у форми трајне скулптуре мањег формата или монументалне слободне скулптуре у простору. Кандидат је доказао постављену хипотезу да овакав бетон може имати потенцијал да замени камен на вертикалним позицијама ентеријера и екстеријера и због брзе манипулације, при чему нема отпада материјала, у уметничком изражавању и стваралачком поступку због могућности да се успешно комбинује са скоро свим материјалима, природним и вештачким (камен, теракота, гума, пластика, дрво, метал...) и због многоструко ниже цене, као основног материјала, од сродних материјала.

Најважнији допринос односи се на реално увођење изучавања новог приступа рада са материјалима – Вајарским бетоном, у наставне програме српских, али и академија уметности у свету.

5. Критички осврт Комисије

Кандидат је спровео своја истраживања на три равни. На теоријском нивоу је, психолошки, социолошки, религиозно, филозофски и историјски, разматрао питање очувања (уметничког) Оригиналност, слободу уметничког израза и односа према друштву. Реферишући се на „Друштво спектакла“ Ги Дебора, кандидат критички промишља до које мере истина може да трансцендира искуство, у овом случају исказано кроз уметничко стваралаштво и позицију уметника и његовог дела у друштвеном систему контроле. Критички став према друштву спектакла кандидат на одређен начин персонификује као Вајарски бетон, придајући му метонимијски карактер, третира употребу профаног и баналног материјала као поруку, као алат реакције на спектакл, као степен у процесу духовног и узвишеног стварања уметничког дела. Други ниво је освајање нових, оригиналних технолошких поступака рада са бетонима и њихове употребе у скулпторалном начину изражавања. Подесност за научну, истраживачку и тематску обраду најзаступљенијег материјала данас један је од основних мотива теме докторског уметничког пројекта. И треће, нова естетика бетона кроз иновативне бетонске скулптуре великих димензија део је феномена који је истражен са различитих страна, а најпре се односи на монументалну меморијалну скулптуру. Све појаве, процеси и односи који улазе у предмет истраживања овог докторског уметничког пројекта и доказивања нове естетике материјала – бетона прецизно су побројани и забележени. Тако су интеракцијом старих и нових достигнућа постигнуте истините законитости, везе, али и новооткривене могућности бетона као материјала и његове примене у хуманије сврхе, кроз допринос у области примењене и ликовне уметности и скулптуре.

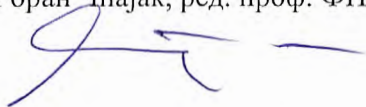
6. Закључак са образложењем доприноса пројекта уметности

Докторски уметнички пројекат „Вајарски бетони - нова естетика у меморијалној скулптури“ изложба скулптура, представља студију о новој естетици и уметничкој примени бетона у области примењене уметности, вајарства. То је на теоријском нивоу концептуално, методолошки и технички детаљно документовано, а практично је изражено кроз три изведене монументалне скулптуре, од чега једна спада у домен меморијала. Оригиналноост овог пројекта огледа се у избору, постављању и промишљању новог проблема, а то су неоткривене могућности материјала. Кандидат је утврдио иновативне поступке и многобројне могућности уметничког изражавања у бетону, при изради скулптура, као и при ликовном решавању најкомпликованијих архитектонских целина, карактеристике лепоте бетона и приступачност за употребу.

Узимајући у обзир све наведено, Комисија предлаже Наставно уметничком научном Већу Факултета примењених уметности у Београду да се докторанду Рајку Блажићу одобри одбрана Докторског уметничког пројекта под називом „Вајарски бетони - нова естетика у меморијалној скулптури – изложба скулптура“.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

1. Горан Чајак, ред. проф. ФПУ у Београду

2. др ум. Јулијана Протић, доц. ФПУ у Београду

3. др ум. Љубица Кнежевић, ванр. проф, ФПУ у Београду

4. мр Милка Вујовић, ред. проф. ФПУ у Београду

5. мр Миодраг Млађовић, ред. проф. ФЛУ у Београду

